

Sygn. akt IV Ca 338/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lipca 2017 roku

Sąd Okręgowy w Płocku IV Wydział Cywilny – Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodnicząca – SSO Renata Wanecka (spr.)

Sędziowie SO Joanna Świerczakowska

SO Barbara Kamińska

Protokolant st. sekr. sąd. Katarzyna Gątarek

po rozpoznaniu na rozprawie 12 lipca 2017 r. w P.

sprawy z powództwa J. S. (1)

przeciwko A. N.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Ciechanowie z 1 lutego 2017 r.

sygn. akt I C 926/16

oddala apelację.

Sygn. akt IV Ca 338/17

UZASADNIENIE

J. S. (1) wniósł pozew o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym i zasądzenie na jego rzecz od A. N. kwoty 15.000 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 21 kwietnia 2016r. do dnia zapłaty z tytułu pożyczki, której mu udzielił w lipcu 2010r.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa, zaprzeczając aby zaciągał u powoda pożyczkę.

Sąd Rejonowy ustalił, że A. N. nie zaciągał u J. S. (1) pożyczki w wysokości 15.000 zł. Oceniając materiał dowodowy, zaoferowany przez powoda, Sąd uznał, że zeznania świadka I. N. – byłej żony pozwanego oraz zeznania J. S. (1), jak również dokumenty załączone do pozwu nie przekonują, iż między stronami została zawarta umowa pożyczki.

Dokonując oceny prawnej, Sąd I instancji odwołał się do treści art. 720 kc, w szczególności jego § 2, w brzmieniu obowiązującym do 8 września 2016r., który stanowił, że umowa pożyczki, której wartość przenosi 500 zł powinna być, dla celów dowodowych, stwierdzona pismem. Sąd podkreślił, że brak formy pisemnej zastrzeżonej dla celów dowodowych nie podważa ważności i skuteczności czynności, a skutkuje jedynie ograniczeniami dowodowymi, które mogą wykluczyć możliwość zaspokojenia roszczeń stron.

Sąd Rejonowy wskazał również, że art. 74 kc nie wywołuje skutków na gruncie prawa materialnego, umowa zawarta bez zachowania formy pisemnej, zastrzeżonej ad probationem jest ważna, a świadczenie spełnione w celu jej wykonania nie będzie kwalifikowane, jako pozbawione podstawy prawnej. Przepis ten odnosi skutki jedynie na płaszczyźnie procesowej wyłączając dopuszczalność udowodnienia faktu dokonania czynności przez przeprowadzenie dowodu ze świadków lub z przesłuchania stron.

Sąd I instancji podniósł także, iż forma pisemna ad probationem pozostaje w ścisłym związku z odpowiednimi przepisami postępowania cywilnego. Zgodnie z art. 246 kpc, jeżeli ustawa lub umowa stron wymaga dla czynności prawnej zachowania formy pisemnej, dowód ze świadków lub z przesłuchania stron w sprawie między uczestnikami tej czynności na fakt jej dokonania jest dopuszczalny w wypadku, gdy dokument obejmujący czynność został zagubiony, zniszczony lub zabrany przez osobę trzecią, a jeżeli forma pisemna była zastrzeżona tylko dla celów dowodowych, także w wypadkach określonych w kodeksie cywilnym.

W niniejszej sprawie nigdy nie został sporządzony dokument potwierdzający zawarcie umowy pożyczki. Sąd Rejonowy nie uznał za takie oświadczeń złożonych przez powoda o rozwiązaniu umowy lub wezwaniu do zapłaty. Sąd wskazał, że pozwany nie wyraził zgody na przeprowadzenie dowodu z przesłuchania stron lub z zeznań zgłoszonego przez powoda świadka. Co do świadka I. N. pozwany podkreślił, iż jej zeznania nie mogą być uznane za wiarygodne, ze względu na istniejący konflikt między stronami. Z uwagi na stanowisko pozwanego, Sąd Rejonowy stwierdził, że nie mógł uznać za dowód zawarcia umowy zeznań świadka I. N. oraz zeznań powoda J. S. (2) i z tych przyczyn powództwo oddalił.

O kosztach procesu Sąd orzekł stosownie do treści art. 98 kpc.

Apelację od wyroku złożył J. S. (1), zaskarżając go w całości i zarzucił naruszenie art. 74 § 2 kc przez błędne przyjęcie, iż pozwany nie wyraził zgody na przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka i z przesłuchania stron, podczas gdy pozwany jedynie swoimi twierdzeniami podważał wiarygodność świadka I. N., zaś nie oponował wnioskowi co do przesłuchania stron. Powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie na jego rzecz od pozwanego kwoty 15.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 21 kwietnia 2016r. do dnia zapłaty oraz zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu za obie instancje.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Wyrok Sądu Rejonowego odpowiada prawu, choć jego uzasadnienie nie jest spójne. Sąd słusznie zwrócił uwagę na zakaz prowadzenia dowodu z zeznań świadków i z przesłuchania stron, wynikający zarówno z art. 74 § 1 kc, jak i z art. 246 kpc. W uzasadnieniu Sąd wskazał, że pozwany nie wyraził zgody na przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka I. N. i dowodu z przesłuchania stron. Analiza akt nie wskazuje jednak na to, by pozwany wyraźnie zajął stanowisko w tej kwestii. Wypowiedział się jedynie co do tego, że rozwiódł się z I. N. i żona mu „takie rzeczy robi”.

Zgoda stron na przesłuchanie ich lub świadków w celu wykazania faktu dokonania danej czynności prawnej powinna przybrać postać czynności procesowej, dokonanej przed sądem orzekającym. Dopuszczalne jest jednak wyrażenie zgody w dowolnej formie, nawet w sposób dorozumiany (por. uchwałę Sądu Najwyższego z 20 listopada 1981r., III CZP 40/81, OSNC 1983.1. 7). Z tą ostatnią będziemy mieli do czynienia wówczas, gdy strona nie sprzeciwia się wnioskowi dowodowemu zgłoszonemu w tym zakresie przez jej przeciwnika procesowego (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 29 marca 2000r., I CKN 562/98, OSNC 2000.9.174).

Zdaniem Sądu Okręgowego, stanowisko A. N., przedstawione na rozprawie 16 listopada 2016r., nie mogło być zinterpretowane, jako sprzeciw wobec dowodu z zeznań świadka i z przesłuchania stron. Zatem Sąd Rejonowy w zasadzie nie dopuścił się błędu, dopuszczając te dowody, choć już samo przeprowadzenie dowodu z przesłuchania stron nastąpiło w sposób nieprawidłowy. Sąd powinien był dopuścić dowód z przesłuchania stron na rozprawie 16 listopada 2016r., z pouczeniem, że nieusprawiedliwione niestawiennictwo spowoduje pominięcie dowodu z przesłuchania w charakterze strony. Samo pouczenie o rygorze pominięcia, bez uprzedniego dopuszczenia dowodu z

przesłuchania stron, jest nielogiczne. Z kolei wydanie postanowienia dowodowego z zeznań świadka już na rozprawie poprzedzającej przeprowadzenie tego dowodu, było zbędne. Uchybienia te nie miały jednak wpływu na wynik procesu. Wbrew przekonaniom powoda, Sąd Rejonowy nie naruszył art. 74 § 2 kc.

Sąd I instancji ostatecznie dysponował zeznaniami świadka I. N. i powoda J. S. (1). Należało jednak uznać, że są one niewiarygodne. Oczywistym jest, że powód, jako strona zainteresowana wynikiem sporu, podtrzymał twierdzenia przytoczone w pozwie. Z kolei zeznania I. N. – byłej żony pozwanego, z którym od kilku lat pozostaje w konflikcie, są niewystraszające, by uznać, że A. N. istotnie zaciągnął u J. S. (1) pożyczkę w wysokości 15.000 zł. Trzeba podkreślić, że poza zeznaniami świadka, powód nie zaoferował żadnych innych dowodów, które mogłyby przynajmniej uprawdopodobnić zawarcie umowy pożyczki, np. pokwitowania przyjęcia pieniędzy czy dowodu przelewu ich na rachunek pozwanego. Słusznie zauważył Sąd Rejonowy, że pisemne wypowiedzenie rzekomej umowy i wezwanie do zapłaty nie mogą przekonać o racji powoda, ponieważ zostały one napisane dopiero w 2016r., bezpośrednio przed złożeniem pozwu.

Z tych wszystkich względów, Sąd Okręgowy oddalił apelację na podstawie art. 385 kpc.